

Beslut

**efter kvalitetsgranskning i ämnet slöjd i grundskolans
högstadium vid Gamlestadsskolan F-9
i Göteborgs kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning vid Gamlestadsskolan F-9. Syftet med denna tematiska kvalitetsgranskning är att granska vissa kvalitetsaspekter i ämnet slöjd i grundskolans högstadium.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Gamlestadsskolan F-9 i följande utsträckning:

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Eleverna får i hög utsträckning en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Eleverna ges i flera delar möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Slöjdämnet omfattas i flera delar av ett jämställdhetsperspektiv.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden:

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet med eleverna.

Uppföljning

Huvudmannen ska **senast den 9 december 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogat formulär användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller med post till Skolinspektionen Postadress: Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:12657) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Inom denna frågeställning granskas om eleverna får ett aktivt lärarstöd genom hela arbetsprocessen som ger dem möjligheter att utveckla idéer samt utveckla och använda strategier. Vidare granskas om undervisningen är stimulerande, motiverande och utmanande samt om eleverna löpande och tillsammans med läraren får möjlighet till reflektion över process och resultat.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna får i hög utsträckning en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Processinriktat lärarstöd

Granskningen visar att lärarstödet i slöjdundervisningen är processinriktat och sker genom dialog i form av formativ respons.

Lärarstödet är utformat så att eleverna kan utveckla idéer och använda olika strategier för att lösa en uppgift. Både elever och lärare beskriver i intervjuer att arbetsprocessen i undervisningen i slöjd inleds med en inspirations- och idéfas med efterföljande skiss- och planeringsfas. Lärarna i båda materialinriktningarna berättar att de presenterar en grundplanering för eleverna och visar sedan bilder, film och exempel på föremål för att inspirera eleverna. Eleverna kan också söka inspiration på internet om de vill. Eleverna gör därefter egna skisser och mallar som tillsammans med olika metoder justeras under det praktiska arbetet, ofta efter en dialog med lärare. Läraren i materialinriktningen textil uppger att eleverna ska göra flera skisser för att sedan utveckla mallar och därefter arbeta praktiskt med att pröva och ompröva arbetet för att hitta olika alternativ och tillvägagångssätt. Elever uppger att det händer ganska ofta att de ändrar och omprövar sin arbetsprocess och gör på ett annat sätt, till

exempel kring design, form och mått. Elever berättar att lärarna tipsar eleverna om att pröva igen men kanske på ett annat sätt och med andra mått för att förbättra kvaliteten och för att föremålet exempelvis ska bli stadigare. Vidare berättar lärarna att de i elevernas arbetsprocess arbetar mycket med språk och begrepp och hur eleverna ska beskriva sin arbetsprocess.

Lärarna ger eleverna löpande stöd och återkoppling under pågående arbetsprocess. Av såväl elev- som lärarintervjuer och lektionsobservationer framgår att lärarna har en dialog med eleverna genom att visa och förklara olika moment och att eleverna utför momenten själva. Till exempel under Skolinspektionens lektionsobservation i materialinriktningen trä och metall när en elev ska använda en bormaskin för första gången och läraren visar och förklarar hur eleven ska trycka och hur djupt eleven ska borra. Läraren visar först och låter sedan eleven utföra momentet själv. Läraren i materialinriktningen textil berättar att en del elever behöver stöd i idéfasen och då gör läraren inspel genom att ställa frågor till eleven, exempelvis "Har du tänkt på att...?" för att stötta eleven i att komma igång. Elever och lärare beskriver i intervjuer att lärarna ger tydliga instruktioner och går runt och stöttar och ger respons under lektionen på elevernas arbete och vad som kan utvecklas. Elever uppger att de får stöd både under tiden de gör skisser och under tiden de arbetar praktiskt med sina föremål och att lärarna återkopplar under arbetets gång hur väl eleverna arbetar, följer instruktioner och hur noggranna de är. Lärarna uppger i intervju att de går runt till alla elever för att se varje individs process, stötta dem och ge återkoppling.

Utmanande undervisning

Granskningen visar att undervisningen är motiverande och utmanande samt att arbetsformerna varierar.

Undervisningen är utformad så att eleverna oavsett kunskapsnivå stimuleras till utveckling. Det framgår av såväl inkommen dokumentation som av Skolinspektionens lektionsobservationer och av intervjuer att eleverna arbetar med samma tema men kan välja att utföra sina projekt på olika sätt och att det finns olika svårighetsgrader som eleverna får ta ställning till både gällande tekniker och material. Av lärarintervju framgår till exempel att eleverna i årskurs 9 syr en långärmad tröja med huva i materialinriktningen textil. Eleverna får samma basuppgift men kan ändra modellen, kombinera material och lägga till detaljer med olika svårighetsgrad. På liknande sätt är uppgiften i årskurs 7 i materialinriktningen trä och metall utformad, då alla elever arbetar med en hylla som grunduppgift men utformar den efter egen design och storlek, vilket framgår av Skolinspektionens lektionsobservation. Läraren i materialinriktningen textil uppger att om en elev vill lägga sig på för låg

nivå uppmuntrar läraren eleven att utmana sig. På motsatt sätt gör läraren om det är för svårt, då uppmuntrar läraren eleven att börja med att göra ett provexempel i till exempel stickteknik. Därefter får eleven bestämma sig för vad hen vill sticka. Lärarna uppger att de visar att de har höga förväntningar på eleverna genom att bland annat visa exempel på föremål med olika svårighetsgrad som alla håller en hög men rimlig nivå. Eleverna uppger att lärarna har höga förväntningar på dem och att lärarna stöttar och motiverar dem att komma vidare genom att antingen visa ett exempel på ett föremål eller genom att visa hur eleven kan göra. Av lärarintervju framgår att lärarna är noga med att förmedla att föremålen eleverna tillverkar ska kunna användas och lärarna motiverar eleverna till att få med sig en bredd av olika material och tekniker. Läraren i materialinriktningen trä och metall berättar att hen går igenom stora maskiner och testar dem tillsammans med eleverna. Läraren uppger att hen försöker att använda handverktyg så mycket det går och att utmana eleverna i det, vilket läraren gör under lektionsobservationen när eleverna ska använda till exempel borr, skruvdragare och tvingar som finns lättillgängliga i klassrummet. Läraren i materialinriktningen textil uppger att det förekommer att läraren får stötta och utmana elever att våga sy på symaskin.

Arbetsformerna varierar så att eleverna får möjlighet att dela erfarenheter med varandra och utveckla lärandet. Lärare och elever berättar att eleverna arbetar med enskilda projekt i båda materialinriktningarna men att eleverna under arbetsprocessen samarbetar genom att hjälpa varandra och ge varandra tips och idéer. Elever uppger att lärarna uppmuntrar till att de ska fråga varandra och hjälpas åt. Lärarna uppger att eleverna får hjälpa varandra och samarbeta till exempel kring att dela mönster och symaskin. I salen för materialinriktningen trä och metall finns en skylt som uppmanar eleverna att först tänka själva, sen tillsammans med en kompis och sen med läraren. Elever såväl som lärare beskriver flera styrda arbeten då eleverna samarbetar i par kring exempelvis presentationer till exempel om olika träslag. Elever och lärare berättar att eleverna arbetar två och två och jämför två olika träslag som de sedan presenterar tillsammans för gruppen. Ett annat styrt arbete som beskrivs i lärarintervjun är när läraren i materialinriktningen textil ställer frågor till en film och eleverna gör en övning enskilt, i par och alla (EPA) kopplat till filmen. Vid Skolinspektionens lektionsobservation i materialinriktningen trä och metall börjar läraren lektionen med en verktygslek då läraren delar in eleverna i grupper om tre och eleverna får samarbeta kring begrepp och verktygsnamn.

Reflektion över process och resultat

Granskningen visar att undervisningen innehåller moment med reflektion över arbetsprocessen tillsammans med läraren.

Eleverna får möjligheter att löpande reflektera över sin arbetsprocess tillsammans med läraren för att främja handlingsberedskap, kreativitet och självständighet. Både elever och lärare beskriver i intervjuer att de arbetar löpande med att reflektera över arbetsprocessen och att lärarna ställer reflekterande frågor till exempel om hur eleven tänker kring sin skiss, varför eleven valt en viss design och om eleven tänker ändra något. Ett annat exempel är vid Skolinspektionens lektionsobservation i materialinriktningen trä och metall där läraren går runt till eleverna som samarbetar i grupper kring en verktygslek. Läraren stöttar och kontrollerar det grupperna kommer fram till genom att ställa frågor till eleverna som innefattar när? varför? och hur? kopplat till användning av olika verktyg. Elever uppger att de samtalar och resonerar med läraren om hur det går och hur de tänker i båda materialinriktningarna. Lärarna berättar vidare att de arbetar mycket med språk och begrepp och att eleverna ska beskriva processen. Eleverna skriver logganteckningar och processbeskrivningar för att efter genomfört praktiskt arbete utvärdera och analysera processen. Elever och lärare beskriver i intervjuer att eleverna skriver reflektioner varje lektion, digitalt eller i ett häfte, om till exempel vad de gjort, hur det gått, vad som har varit svårt och varför, och vad de ska göra framåt. Elever uppger att läraren brukar läsa det eleverna har skrivit innan de går för dagen. Detta bekräftas vid Skolinspektionens lektionsobservation i materialinriktningen trä och metall, då några elever som gjort klart sina hyllor skriver reflekterande logganteckningar för att värdera och analysera sitt arbete. Läraren går runt och läser elevernas reflektioner och ger muntlig återkoppling. Läraren påminner även andra elever om deras processbeskrivningar, att de ska beskriva processen; hur det går och eventuella problem de stöter på. Lärare uppger att de går igenom slutresultatet tillsammans med eleverna exempelvis genom att skriva nyckelord på tavlan och samtala om processen med eleverna. Eleverna får också visa upp sina arbeten och samtala kring om de är nöjda eller om de skulle göra på ett annat sätt.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning undervisningens innehåll bidrar till att eleverna utvecklar kunskaper om material och metoder utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Vidare granskas om undervisningen utformas så att eleverna får möjlighet att reflektera kring hur det egna arbetet påverkar miljön och hur de kan använda olika metoder för resurshushållning.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i flera delar möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Material- och metodkunskap utifrån hållbar utveckling

Granskningen visar att undervisningen i begränsad utsträckning ger eleverna fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Däremot får eleverna kunskaper om olika slöjdmeter som bidrar till hållbara produkter.

Undervisningen innehåller viss information om olika material samt deras påverkan på miljön, men ger inte eleverna möjlighet att fördjupa sina kunskaper om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Av elev- och lärarintervjuer framgår att i årskurs 7 i materialinriktningen trä och metall får eleverna lära sig om olika träslag genom att eleverna arbetar i par och gör en presentation om två träslag som växer i Sverige. Eleverna tar bland annat reda på hur mycket vatten det krävs per år för respektive träslag att växa och vilken tid det tar att växa upp. Av lärarintervju framgår att de vanligaste träslagen de använder och samtalar om i slöjden är furu, björk och hassel. Läraren uppger att hen bygger på materialkunskapen i årskurs 8, men då med fokus på användning av materialen. Av elev- och lärarintervjuer framgår att i materialinriktningen textil visar läraren i årskurs 8 en film om textilproduktion och hur natur och människor påverkas. I samband med filmen gör eleverna en övning och lär sig om till exempel materialet bomull.

Undervisningen ger eleverna möjlighet att få kunskaper om olika slöjdmeter som bidrar till slöjdprodukter som är användbara, välgjorda eller håller länge. I intervju med lärare framkommer exempel på att lärarna för samtal med eleverna om hur slöjdmeterna kan öka produkternas

livslängd och att olika metoder för detta kommer in i alla typer av uppgifter som eleverna gör. Läraren i materialinriktningen textil samtalar med elever om till exempel vilka sömmar och vilken sömsmån som eleverna ska välja för att föremålet ska bli slitstarkt. Läraren i materialinriktningen trä och metall uppger att hen är noga med att förmedla till eleverna att föremålen de tillverkar ska vara användbara och hålla länge. Läraren berättar att när eleverna ska limma visar läraren handgripligen att det inte är tillräckligt hållbart och synliggör för eleverna vikten av att de skruvar också. Vid Skolinspektionens lektionsobservation samtalar läraren med en elev om att det inte räcker att limma eller skruva, att man måste göra både ock för att det ska hålla. Läraren visar de olika stegen att limma, borra och skruva för eleven som gör en hylla i trä. Elever uppger i intervju att tanken är att föremålen de gör ska vara hållbara och att de till exempel får lära sig att sicksacka kanter för att det ska bli starkt och att föra ihop två tyger vilket är bra att kunna när de ska lappa och laga till exempel ett par jeans. Elever uppger att i materialinriktningen trä och metall får de lära sig lacka saker för att de ska hålla. Elever ger även exempel på saker de gjort som de tycker är användbara, till exempel väskor, fågelholkar och pallar.

Reflektion och val under arbetsprocessen utifrån ett hållbarhetsperspektiv

Granskningen visar att eleverna får reflektera över olika val utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Eleverna får göra självständiga val av metoder för resurshushållning som bidrar till hållbarhet samt får jämföra olika slöjdmaterial utifrån ett miljöperspektiv. Det framgår av intervjuer med lärare och elever att lärarna i båda materialinriktningarna uppmärksammar eleverna på att hushålla med resurser, till exempel genom att klippa eller såga ut delar på ett sparsamt sätt, använda spill- och stuvmaterial och återbruka gammalt material. Lärare berättar att de vill att eleverna ska använda återbrukat material så mycket som möjligt. I materialinriktningen textil har de ett återbruksprojekt där eleverna får använda gamla jeans och göra nya föremål, exempelvis väskor och inredningsdetaljer. Läraren berättar att utifrån tillgång på material och vilken grupp det är smalnar läraren av projektet ibland och låter eleverna sy förkläden och kombinera nytt tyg och begagnade jeans. Läraren utmanar eleverna att använda stuvlådan och uppmuntrar till återbruk och att laga föremål. Läraren berättar att eleverna oftast använder dessa metoder under de styrda arbetena, men att det börjar bli en attitydändring hos eleverna till att vara mer populärt att återanvända textilier. Läraren uppger att det förkommer att elever tar med sig kläder de vill laga. I materialinriktningen trä och metall beskriver både elever och lärare att eleverna lär sig att använda allt material, att inget slängs och så fort det finns en träbit stor nog sparas den. Elever berättar att de har lärt sig

laga sprickor i trä genom att blanda lim med träspån och fylla sprickan. Läraren i materialinriktningen trä och metall berättar att i årskurs 8 bygger de på materialkunskapen från årskurs 7 med hållbarhet kopplat till hur de använder materialen, verktygen och el och energi. Fokus är metoder för användning på ett miljövänligt sätt. Av lärarintervju framgår att elever får möjlighet att jämföra olika material utifrån dess miljöpåverkan samt göra självständiga val i att använda återbrukat material eller på annat sätt hushålla med material. Till exempel berättar läraren i materialinriktningen trä och metall att i slutet på terminen kan eleverna göra mindre extraarbeten och då välja att göra ett återbruksprojekt och välja material från återbrukslådor. Vidare framgår av intervju med lärare att eleverna får reflektera över olika val bland annat genom att i utvärderingen beskriva om deras slöjdföremål har en bra kvalitet och motivera varför. Eleverna ska också skriva minst en miljöaspekt som de tycker är viktig för deras arbete.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 1

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Av läroplanen framgår att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om förutsättningar för en god miljö och en hållbar utveckling och kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället.¹ Av kursplanen för ämnet slöjd framgår bland annat följande gällande hållbar utveckling. Slöjd innebär manuellt och intellektuellt arbete i förening vilket utvecklar kreativiteten och handlingsberedskapen samt stärker tilltron till den egna förmågan att hantera olika praktiska problem i vardagen. Detta är betydelsefullt för individens och samhällets utveckling och för att främja hållbar utveckling. Eleverna ska också ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling.

---

¹ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

Därigenom kan undervisningen bidra till att eleverna utvecklar ett miljömedvetet förhållningssätt.²

Motiveringen till utvecklingsområdet är att undervisningen endast i viss utsträckning ger eleverna möjlighet till förståelse av olika materials egenskaper och ursprung utifrån ett hållbarhetsperspektiv. I den mån material tas upp i undervisningen sker det endast delvis utifrån olika materials miljöpåverkan. Genom att utforma en undervisning som synliggör olika material ur ett hållbarhetsperspektiv kan eleverna få en fördjupad kunskap om och förståelse av hur olika material och dess ursprung, framställning och transport påverkar miljön.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna ger eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Skolverket har material som kan användas i detta arbete.³

---

² Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

³ [Undervisning i slöjdamnet | Lärportalen | Skolverket](#) hämtad 2026-05-29

I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning rektorn organiserar skolans jämställdhetsarbete kopplat till slöjdämnet. Vidare omfattar granskningen lärarnas arbete med jämställdhet i slöjdundervisningen.

Skolinspektionen bedömer följande: Slöjdämnet omfattas i flera delar av ett jämställdhetsperspektiv.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdämnet

Granskningen visar att rektorn organiserar slöjdämnet så att elever oavsett könstillhörighet möts och arbetar tillsammans.

Rektorn ser till att flickor och pojkar möts i slöjdundervisningen. Av samtliga intervjuer framgår att eleverna läser båda materialinriktningarna växelvis och terminsvis under årskurs 7, 8 och 9 och att slöjdgrupperna i samtliga årskurser är könsblandade. Rektorn berättar att när eleverna delas in i grupper är jämn fördelning av könstillhörighet en parameter som tas hänsyn till. Lärare och elever berättar att eleverna har fasta placeringar i grupper med flickor och pojkar blandat och att eleverna samarbetar över könsgränserna. Av intervjuer med lärare och elever framgår att både flickor och pojkar får arbeta med material från ämnets båda materialinriktningar och möjlighet att pröva olika materials kombinationsmöjligheter. Exempelvis kombinerar eleverna pärlor och tyg, nytt och återbrukat material, tyg och läder eller trä och metall, i sina föremål.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Granskningen visar att lärarna i begränsad utsträckning diskuterar föreställningar om normer om kvinnligt och manligt med eleverna.

Lärarna synliggör till viss del olika föreställningar om kvinnligt och manligt för eleverna. Av intervjuer med lärare och elever framgår att lärarna lyfter traditionella föreställningar om kvinnligt och manligt kopplat till slöjdämnet vid uppkomna situationer men samtalar inte löpande med eleverna om dessa frågor. Lärare beskriver att de samtalar om könsnormer om det uppkommer situationer i undervisningen, exempelvis kring

normbrytande färger eller om pojkar ifrågasätter varför de ska ha materialinriktningen textil och om flickor ifrågasätter varför de ska ha materialinriktningen trä och metall. Lärarna bemöter dessa situationer genom att motivera nyttan av kunskaperna eleverna får i båda materialinriktningarna, både i vardagen och i kommande yrkesliv. Lärarna uppger att de samtalar om yrken framförallt med elever som inte tycker om slöjden. De samtalar om att eleverna tränar förmågor som motorik och att det behövs i olika yrken oavsett om man är man eller kvinna. I materialinriktningen trä och metall visar läraren filmer kopplat till metallslöjd och yrken där man bygger båtar eller tillverkar smycken. Av elevintervjuer framgår att lärarna inte samtalar om traditionella och stereotypa föreställningar utifrån manligt och kvinnligt. Eleverna uppger dock att flickor och pojkar bemöts likvärdigt och har samma möjligheter i slöjdundervisningen. Vidare uppmuntrar lärarna såväl flickor som pojkar att prova olika material och olika metoder som traditionellt sett kan uppfattas som kvinnliga eller manliga. Lärarna uppger att de ger alla elever förutsättningar att prova alla material, tekniker, verktyg och maskiner oavsett kön eller bakgrund.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 2

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet med eleverna.

Av läroplanen framgår att skolan ska aktivt verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.⁴

---

⁴ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärare i begränsad utsträckning lyfter frågor kopplat till jämställdhet med eleverna i slöjdundervisningen. Lärarna bemöter främst frågor om föreställningar och normer kring kvinnligt och manligt vid uppkomna situationer men behandlar inte dessa frågor systematiskt i undervisningen. Genom att återkommande synliggöra och diskutera traditionella könsmonster samt utmana de föreställningar som flickor och pojkar kan ha, ges eleverna möjlighet att utveckla en ökad medvetenhet om könsbundna normer. Detta kan i sin tur bidra till att motverka begränsningar i deras vardag och i framtida val, exempelvis vad gäller utbildning och yrkesinriktning.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärare löpande reflekterar och diskuterar olika frågor kring jämställdhet med eleverna. Skolverket har material som kan användas i detta arbete.⁵

På Skolinspektionens vägnar

X Anna-Carin Kostic

Beslutsfattare

Signerat av: Anna-Carin Kostic

X Eva Lindgren

Föredragande

Signerat av: Eva Lindgren

I handläggningen av ärendet har även utredaren Tora Andersson deltagit.

---

⁵ Aktivt jämställdhetsarbete i skolan - Skolverket hämtad 2026-05-25

Bilaga 1: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Gamlestadsskolan F-9 den 29 april 2026. Besöket genomfördes av utredarna Eva Lindgren och Tora Andersson.

Skolenheten är en kommunal skola verksam i Göteborgs kommun med förskoleklass och grundskola, årskurserna 1–9. Förskoleklass och årskurserna 1-6 ingår inte i granskningen. På skolenheten går ca 450 elever.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Två lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektorn
- Dokument som begärts in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Bilaga 2: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Syftet är att granska vissa kvalitetsaspekter i undervisningen i ämnet slöjd i grundskolans högstadium. Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen tagit fram inom de olika frågeställningarna.

Granskningens frågeställningar

1. I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?
2. I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?
3. I vilken utsträckning omfattas slöjdamnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Kvalitetskriterier

Processinriktat lärarstöd

Lärarstödet är processinriktat så att eleven visas på möjliga alternativ för att kunna utveckla idéer samt utveckla och använda olika strategier för att lösa sin arbetsuppgift.

Lärarstödet är stöttande och innehåller dialog i form av formativ respons under arbetsprocessen.

Utmanande undervisning

Undervisningen är motiverande och utmanande så att alla elever, oavsett nivå i kunnande, stimuleras till utveckling.

Arbetsformerna varierar mellan individuellt arbete och arbete i par eller grupp så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Reflektion över process och resultat

Undervisningen innehåller moment där eleverna löpande uppmanas att, tillsammans med lärare, reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, i syfte att främja utveckling av handlingsberedskap, kreativitet och självständighet.

Material- och metodkunskap

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna en fördjupad förståelse av olika materials egenskaper och ursprung utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna kunskap om slöjdmeter för framställning av funktionella och hållbara slöjdprodukter.

Reflektion och val under arbetsprocessen

Undervisningen utformas så att eleverna ges möjlighet att reflektera kring hur det egna arbetet påverkar miljön och välja hur de i den egna slöjdprocessen kan använda olika metoder för resurshushållning.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdämnet

Rektor organiserar slöjdämnet så att elever, oberoende av könstillhörighet möts och arbetar tillsammans.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Läraren reflekterar och diskuterar föreställningar och normer om kvinnligt och manligt tillsammans med eleverna.

Läraren arbetar inom undervisningen för att vidga och utmana elevernas föreställningar utifrån icke-könstraditionellt perspektiv i val av material och metod.

Bilaga 3: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.⁶

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.⁷ Vidare ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.⁸

Av skollagen framgår vidare att alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.⁹

Av läroplanen framgår att skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska även främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.¹⁰

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd.¹¹ I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår att skolan ska:

---

⁶ 26 kap. 20 § skollagen.

⁷ 1 kap. 4 § skollagen.

⁸ 1 kap. 5 § skollagen.

⁹ 3 kap. 2 § skollagen, se även 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen gällande extra anpassningar och särskilt stöd.

¹⁰ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

¹¹ 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

- erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt
- ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga.

Lärarna ska:

- sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.
- ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan och ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel
- organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt samt successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar.¹²

Undervisningen i ämnet slöjd ska enligt kursplanen syfta till att eleverna utvecklar förmågan att formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Eleverna ska bland annat:

- ges möjligheter att utveckla sin skicklighet i en process där tanke, sinnesupplevelse och handling samverkar
- ges förutsättningar att arbeta med färg, form och funktion för att skapa olika estetiska och kulturella uttryck
- ges förutsättningar att utveckla idéer samt överväga olika lösningar och tillvägagångssätt i slöjdarbetet
- ges möjligheter att reflektera över arbetsprocesser och resultat för att fördjupa sitt lärande.¹³

Det centrala innehållet i slöjd för årskurs 7–9 består av följande tre delar: Slöjdens material, verktyg och hanterverkstekniker, slöjdens arbetsprocesser samt slöjdens uttryck och betydelse för hållbar utveckling. Innehållet i undervisningen inom ”slöjdens arbetsprocesser” handlar bland annat om slöjdarbetets olika delar: idéutveckling, överväganden, framställning samt reflektion över arbetsprocessen och resultatet. Det

---

¹² Lgr22, 2.2 Kunskaper.

¹³ Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

handlar även om hur delarna i arbetsprocessen samverkar och påverkar resultatet.¹⁴

När det gäller kunskaper om hållbar utveckling framgår i läroplanens första del avseende skolans uppdrag att en viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Genom ett miljöperspektiv får eleverna möjligheter att både ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.¹⁵

Vidare anges i kursplanen för slöjd att eleverna ska ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling. Undervisningen i ämnet slöjd ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att reflektera över arbetsprocesser och resultat utifrån kvalitet, uttryck och hållbar utveckling. En del av det centrala innehållet för årskurs 7–9 handlar bland annat om jämförelser mellan olika slöjdmaterial utifrån deras kvalitet och påverkan på miljön, resurshushållning genom återbruk, reparation samt vård av material och föremål.¹⁶

Avseende skolans jämställdhetsarbete och jämställdhetsperspektiv i undervisningen framgår följande i läroplanens första del. Skolan ska:

- aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet
- synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling
- organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.¹⁷

Vidare framgår att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. Skolan ska också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska

---

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

¹⁶ Lgr22, 5. Kursplaner, 5.17 Slöjd.

¹⁷ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.

eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter.¹⁸

I läroplanens andra del anges vidare att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska:

- bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor och att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet
- utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet.

Läraren ska:

- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor
- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.¹⁹

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.²⁰ Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas förutsättningar och behov.²¹ På skolenhetsnivå ansvarar rektorn för att det görs ett arbete med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.²²

I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår bland annat att rektorn:

- har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen
- ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna
- har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och

---

¹⁸ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

¹⁹ Lgr22, 2.1 Normer och värden.

²⁰ 2 kap. 9 § skollagen.

²¹ 2 kap. 10 § skollagen.

²² Se 4 kap. 4–6 §§ skollagen.

organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.²³

---

²³ Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar.